Verksamhetsberättelse Studieförbundet Bilda Öst 2018

Bilda

Innehåll

4	Bildas uppdrag
6	Kyrka
9	Axplock ur verksamheten – Kyrka
10	Samhälle
11	Axplock ur verksamheten – Samhälle
12	Ny verksamhet för att stärka utrikes födda kvinnor
14	Kultur
15	Axplock ur verksamheten – Kultur
16	Mellanöstern
17	Ledarutveckling
18	Scouter kraftsamlade inför valet
20	Festivaler och mässor
21	Stödfunktioner
24	Regionfakta
26	Verksamhetsstatistik
35	Årsredovisning 2018
48	Revisionsberättelse

Bildaåret 2018
Verksamhetsberättelse för Studieförbundet Bilda Öst

Redaktör/grafisk form: Maria Gilljam

Omslag: Folkmusikgruppen Trio Törn från Stockholm spelar på en utomhuskonsert i Beit Sahour under festivalen Dandanat, arrangerad av Bilda och den palestinska kulturföreningen Diyar.

Bilder: Framsida: Brian E. Babarik, sid 3: Maria Gilljam, sid 7: Malin Forsvall, sid 8: Maria Makdesi-Elias, sid 9 (överst): Malin Forsvall, sid 9 (nederst): Maria Gilljam, sid 11: Maria Gilljam, sid 15 (överst): Henrik Ydreborg, sid 15 (nederst): Maria Gilljam, sid 16: Brian E. Babarik, sid 17: Maria Gilljam, sid 18: Haya Alkhouri, sid 20: Gustav Sund.

Tryck: TMG Tabergs, Taberg, 2019

Vi fortsätter möjliggöra människors längtan

”ALLA STUDIEFÖRBUND SOM pumpar nytt blod i Sveriges musikliv förtjänar att synas mer än vad de faktiskt gör. Och med Redaktionens Specialpris vill vi 2019 placera ljuset på alla de som verkar i det dolda för att pusha fram scenens framtid”. Så vackert formulerar musiktidsskriften Gaffa studieförbundens betydelse för musiksverige. I februari 2019 valde den prestigefulla tidningen att ge sitt specialpris till just studieförbunden. Vi tackar – lite rörda – över uppmärksamheten och kärleken från musikbranschen.

Bilda har under lång tid haft musiken i blodet, inte minst som en del av församlingslivet i de samfund som bildade Frikyrkliga studieförbundet. Men också genom 80- och 90-talets satsningar på band, replokaler, körverksamhet och spelningar.

2018 är ett år som på papperet ser lite ledsamt ut för musikverksamheten i Bilda Öst. Vi stängde ett av våra större rephus, Bilda Studios, på grund av ökade hyreskostnader. Istället renoverade vi andra replokaler och trollade och trixade för att hitta reptider och lokaler till våra musikgrupper. Men 2018 var inte bara ett år med färre replokaler, det var också ett år med en växande verksamhet inom folkmusik och kör. Vi lanserade bland annat en digital tjänst för alla Bildakörer att få noter och arrangemang digitalt, i samarbete med We are Voice.

I en ny rapport från Studieförbunden i samverkan beskrivs en trend av minskade kommunbidrag till studieförbunden. Det är en utveckling som också påverkar oss i Bilda Öst och vår möjlighet att fortsätta stödja och utveckla människors drömmar att skapa, lära sig nytt och ta plats på en scen. Men att finansieringen krymper betyder inte att vi ska sluta ge nyanlända ungdomar chans att uttrycka sig genom musik, som vi gör i samarbetet med Songlines. Vi kommer inte sluta satsa på en jämställd musikscen genom att ge tjejer och kvinnor egna replokaler, kollon eller ljudteknikkurser – för vi vet att det bidrar till ett mer jämställt, demokratiskt och mångfacetterat Sverige. Vi kommer heller inte sluta göra verksamhet tillsammans med alla våra samarbetspartners, för det sjuder verkligen av idéer och engagemang i församlingar och föreningar. Där ska vi fortsätta finnas för att möjliggöra människors längtan att utvecklas, lära mer, dela frågor och tankar om livets alla tänkbara aspekter.

Vi tackar – lite rörda – över uppmärksamheten och kärleken från musikbranschen.

Sofia Walan
Regionchef

Thord-Ove Thordson
Ordförande regionstyrelsen

Bildas uppdrag

Studieförbundet Bilda för kyrka och samhälle
Bilda är ett studieförbund som skapar studiecirklar, kurser och evenemang tillsammans med organisationer, församlingar, föreningar och fria grupper. Med stöd och inspiration från oss får människor med olika bakgrund möjlighet att mötas, skapa fritt och utvecklas. Medskapande, delaktighet och livstolkning är centralt i vår bildnings- och kulturverksamhet. Bilda har sina rötter i flera idétraditioner. Här möts svenska folkrörelser, tusenåriga kyrkliga traditioner, kulturer med rötter i olika delar av världen och fritt skapande inom musik, film, dans, hantverk bland mycket annat.

Vår vision
Bildas vision är: Tillsammans bildar vi för livet.

Det är i mötet med andra, som vi lär av varandra. Vi vill göra möten mellan människor möjliga, och sprida den möjligheten till fler.

Vår verksamhetsidé
Bilda är ett studieförbund som skapar frizoner där olika perspektiv möts och där samspelet frigör människors engagemang. Medskapande, delaktighet och livstolkning är centralt i vår bildnings- och kulturverksamhet. Vår utgångspunkt är människors egna drivkrafter.

Bildas uppdrag
Studieförbundet Bildas uppdrag är att verka inom folkbildningen. Vi är ett av Sveriges tio studieförbund som alla får anslag från stat, landsting och kommuner för att bedriva fritt och frivilligt folkbildningsarbete öppet för alla. Genom studiecirklar och olika arrangemang bidrar vi, tillsammans med de andra studieförbunden, till en demokratisk kultur där deltagarna gemensamt är med och formar innehållet utifrån sina egna erfarenheter och frågor.

Den övergripande idén för Bildas verksamhet är att ge människor redskap för livet, med övertygelsen att det är i mötet med andra som människor växer. Verksamheten vilar på kristen livsåskådning, där varje människa har ett okränkbart värde vilket ger ett förhållningssätt som genomsyrar all verksamhet.

Bilda vill ge människor möjlighet till större inflytande över såväl sina egna liv som över samhällsutvecklingen. Därför ordnar vi mötesplatser och forum för lärande, fördjupning och reflektion.

Statens bidrag till folkbildningen
Syftet med statens stöd till folkbildningen är:
- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
- bidra till att göra det möjligt för en mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Bildas organisation
Studieförbundet Bilda bildades 1947 och har sina rötter i de svenska folkrörelserna. Vi är en ideell, parti politiskt obunden organisation med cirka 14 000 aktiva ledare och folkbildningsverksamhet i hela landet, organiserade i sex regioner. Vi har ett förbundskansli i Stockholm och ett studiecenter i Jerusalem. Våra medlemsorganisationer finns främst inom frikyrkorna, ortodoxa kyrkorna och katolska kyrkan. Våra samverkansparter verkar inom kultur, kyrka och samhälle.

Verksamheten utgår från de tre profilområdena kyrka, kultur och samhälle. I själva verket är verksamheten ofta överlappande, inte minst eftersom det sker mycket samhälls- och kulturarbete i samverkan med medlemsorganisationer och samverkansparter inom de tre kyrkofamiljerna. Det är också en av Bildas viktiga uppgifter, att vara en brygga mellan kyrka och samhälle där kulturen har ett viktigt egenvärde.

Den övergripande idén för Bildas verksamhet är att ge människor redskap för livet, med övertygelsen att det är i mötet med andra som människor växer.

Ur **Bildas uppdrag**

Kyrka

VÅRA NÄRA RELATIONER till kyrkofamiljerna – frikyrkorna, de ortodoxa och österländska kyrkorna och den katolska kyrkan – är identitetsskapande för Bilda. Vi vill vara ett studieförbund för kyrkor och för kyrkornas samspel med samhället. När vi samarbetar med våra medlemsorganisationer gör vi det utifrån deras sammanhang och deras behov.

Vi tar tillvara våra medlemsorganisationers unika kompetens och erbjuder redskap för bildnings- och kulturverksamhet i församlingarna, med utrymme såväl för teologisk reflektion som odling av spiritualitet och tradition. Vi har till exempel stor musikverksamhet, ledarutveckling, bibelstudier och alphagrupper i samverkan med församlingarna. Här finns även stor verksamhet med språkkaféer och annan verksamhet som riktar sig till nyanlända och asylsökande.

Under 2018 har vi i Bilda Öst gått från att vara tre team uppdelade efter kyrkotradition till att vara två team med en blandning av personer med kompetens inom olika kyrkofamiljer. Vi ser att vi har mycket gemensamt som folkbildare inom kyrkan och vi har mycket att lära av varandra. Det finns en allmän folkbildningskompetens, men även en stark kännedom om de ortodoxa, katolska och frikyrkliga församlingarna. Vårt huvudsakliga arbete sker i ett nära samarbete med församlingarna. Bilda har utvecklat ett relationellt arbetssätt, där vi tillsammans med församlingarna anordnar kultur- och studieverksamhet.

Ledarutveckling

Vi har regelbundet erbjudit ledarutbildningar under året med syfte att stärka cirkelledarna i sin roll. Den egna reflektionen och verktyg för att leda en mindre grupp, har stått i fokus. Ofta har vi haft en stor blandning på deltagarna, med olika åldrar och från olika sammanhang. Dessa möten har varit mycket spännande och delaktigheten har varit stor. Vi har hållit cirka 20 utbildningar under året i egen regi, utöver de som genomförts i samverkan med medlemsorganisationer och samverkansparter. En del av våra utbildningar har riktat sig till alla ledare och haft en mer allmän inriktning, medan andra har riktat sig till specifika grupper av ledare, exempelvis barnledare i en församling. Vi har sett en efterfrågan på utbildningar, i synnerhet när det gäller konflikthantering och föreningsteknik där kurserna varit fullbokade.

Mötesplatser

Mötesplatser är tillfällen där vi samlar en viss grupp av ledare för att de ska ha möjlighet att möta varandra och Bilda. Det kan handla om att visa uppmuntran eller att erbjuda någon form av fortbildning. Exempel på detta är vår återkommande frukost för pastorer. Under detta år handlade träffen om stresshantering, som vi vet är en fråga som många i denna kategori brottas med. Föreläsningen gjordes tillsammans med St Lukas. Vi har även haft en uppskattad träff för ledare i seniorverksamhet, för att erbjuda en plattform för idéutbyte. Ytterligare ett exempel är en träff för ambassadörer inom ortodoxa kyrkan, det vill säga kontaktpersonen mellan Bilda och församlingen. Två gånger per år bjuds dessa in till en samling för att få vidareutvecklas i sin roll, få aktuell information om vad som är på gång inom Bilda och uppmuntran.

75%

av Bilda Östs verksamhet under 2018 skedde i samverkan med medlemsorganisationer. Verksamheten kan vara allt från bibelstudiegrupper till konserter och scoutläger.

Det var jättehäftigt att det blev så mycket ljud och att vi gjorde musik ihop.

PIA JERSTRÖM, DELTAGARE PÅ WORKSHOP I SACRED HARP

Asyl och etablering

Under 2018 har vi jobbat aktivt med föräldrars, kvinnors och nyanländas etablering och deltagande i samhällslivet, utifrån riktade stöd från Folkbildningsrådet. Detta öppnade för nya möjligheter i samverkan med våra medlemsorganisationer. Vi tog fram material anpassat för dessa grupper samt anordnade föreläsningar på olika platser. I en av föräldragrupperna var deltagarna så pass nya i Sverige att de fick börja med att lära sig svenska barnsånger som sedan utvecklades och ledde in på frågan varför det är viktigt att delta i föräldramöten. I en av kvinnogrupperna hade deltagarna aldrig åkt pendeltåg, besökt ett bibliotek eller fått tillfälle att lära sig svenska. När cirkeln avslutades hade dessa kvinnor utökat sitt ordförråd, fått stärkt självförtroende i att prata svenska samt åkt pendeltåg för att besöka ett bibliotek som inte låg i deras hemort. Vi skapade även arenor där cirkelledare för dessa grupper fick mötas, för att utbyta erfarenheter, tips och metoder. Vidare har vi fortsatt att samverka med församlingar kring språkcaféer, som ett sätt att skapa mötesplatser mellan nyanlända och etablerade svenskar, för socialt umgänge och språkträning.

Barn och unga

Vi har samverkat kring många barn- och ungdomsgrupper, exempelvis söndagsskola, konfirmation, barnkörer och tonårssamlingar. Inom ortodoxa kyrkan har arbetet med att utveckla söndagsskolmaterialet fortsatt. Bland annat arrangerade vi ett utbildningstillfälle för söndagsskolledare. Tillsammans med Sångarförbundet anordnade vi en barnkördag där cirka 70 sångare deltog.

Scout

Scout är en stor del av vårt arbete i kyrkorna och finns inom alla tre kyrkofamiljer. Under året har verksamheten utökats med flera nya scoutkårer. Genom oss får dessa nya scoutkårer stöd med utbildningar i föreningsteknik, ledarskap, hantverk och introduktion till scoutlivet. Vi har även arrangerat konserter och andra arrangemang under året, exempelvis julkonserten Julstjärna, som framfördes i Södertälje och Sundbyberg med orkestrar och musikanter från flera ortodoxa scoutkårer.

Under Kyrkornas Globala Vecka i november genomfördes många aktiviteter i församlingar, i samverkan med Bilda. Bland annat hölls ett panelsamtal i Uppsala om religionens roll för en hållbar värld.

Livstolkande föreläsningar och samtal

Varje vecka sker mängder av öppna föreläsningar hos våra medlemsorganisationer i samverkan med Bilda, där tankeväckande livsöden delas och nya insikter görs. Det kan handla om träffar för daglediga, bibelstudiekvällar, konserter och författarsamtal. Ett exempel på en samtalskväll som ordnades i Bildas lokaler i Stockholm under hösten var ”Kvinnans plats”, ett teologiskt panelsamtal som handlade om kvinnans roll i kyrkan efter #metoo.

Andra större arrangemang

Vi har även anordnat andra större arrangemang och utbildningstillfällen tillsammans med andra aktörer och organisationer. Som exempel kan nämnas nätverksdagar för migration och etablering som vi anordnade tillsammans med Sveriges kristna råd och teologidagar tillsammans med Equmeniakyrkan. Vi har även arrangerat utbildningstillfällen tillsammans med Equmenia i exempelvis Alla barn är lika olika, en utbildning i att stötta barn med särskilda behov, samt Trygga händer, som handlar om att förebygga övergrepp, tillsammans med Frälsningsarmén.

Det är väldigt bra att få samlas ihop, för att få erfarenheter och lära oss hur olika kyrkor tänker och gör.

DELTAGARE PÅ INSPIRATIONSDAG FÖR SÖNDAGSSKOLLEDARE

Söndagsskolledare från olika ortodoxa församlingar samlades på en inspirationsdag i september, för att få ny kunskap och utbyta erfarenheter.

Flera konstaterade att de ofta tror att ortodoxa församlingar arbetar på ett liknande sätt, men att det ändå skiljer sig åt mellan församlingar. Därför är det viktigt att få mötas tillsammans och lära sig av varandra.

Axplock ur verksamheten

Sacred Harp

Uppsala Sacred Harp och Bilda bjöd Uppsalabor och internationella, tillresta sångarentusiaster på sånglädje under två dagar i september. Det blev en intensiv introduktion för nyfikna Uppsalabor på fredagskvällen och energifylld gemenskap under lördagens ”All-day-singing”. Sacred Harp är en amerikansk körtradition som sjungs a cappella i fyra stämmor. Det finns ingen körledare, utan konceptet bygger på delaktighet och gemensamt ansvar. Den som vill anmäler sig för att själv leda en av psalmerna från mitten av cirkeln där sångarna sitter grupperade i fyra olika stämmor. Någon tar upp ton och alla håller gemensamt takten med tydliga handrörelser.

I Uppsala finns en studiegrupp som träffas regelbundet för att sjunga tillsammans. Nu arrangerade de en internationell sångarträff tillsammans med Bilda där fler fick möjlighet att ta del av en musiktradition de flesta inte tidigare kommit i kontakt med. En del kom för att lyssna, andra för att prova på.

Helen Brown från England ledde workshop i sångtekniken Sacred Harp, i Uppsala i september.

I september anordnade Bilda, Equmeniakyrkan, Katolskt Forum och Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd (SEK) seminariet ”Kvinnans plats”. Paneldeltagare från olika kyrkliga traditioner samtalade om erfarenheterna efter #metoo och kvinnans plats i kyrkan – igår, idag och i framtiden.

Panelen bestod av (från vänster till höger): Sofia Camnerin, Lovisa Bergdahl, Sally Adel, Caroline Jörnland och Sofia Lilly Jönsson samt moderator Sofia Walan. Ett femtiotal personer deltog och seminariet lades även upp på Youtube. Vid årets slut hade klippet över 300 visningar .

Samhälle

BILDA TAR AKTIV DEL i att forma vårt svenska samhälle i ett globalt, mångkulturellt sammanhang – där behovet av möten över gränser blir allt större. Vi arbetar på flera arenor och med många olika samverkansparter, såväl medlemsorganisationer som andra organisationer, föreningar och offentlig sektor för att möta samhällets utmaningar och verka för hållbarhet.

Verksamheten spänner över många områden med stort fokus på hållbarhets- och demokratifrågor, konflikthantering, hälsa och digital delaktighet samt verksamhet för människor som är nyanlända eller söker asyl i Sverige.

Under 2018 har vi i Bilda Öst haft ett tydligt fokus på metod-/verksamhetsutveckling och ledarutveckling. Vi har utvecklat vår verksamhet för och med utrikes födda kvinnor, liksom aktiviteter för att stötta nyanlända föräldrar i deras kontakt med skola och barnens lärande. Vi har arbetat med ledarutbildning för unga ledare och tagit fram metoder och material för att jobba med civilkurage, mänskliga rättigheter och engagemang, i syfte att stimulera unga att se sig själva som aktiva samhällsmedborgare.

Mångkultur och inkludering

En hel del verksamhet under året har handlat om att lyfta fram mångkultur som en tillgång och att möta de utmaningar som segregation och utanförskap medför i vårt samhälle. För att förstärka och bredda detta arbete gjorde vi under hösten en kartläggning, med stöd av Delegationen mot segregation, för att se hur Bilda kan vara med och motverka segregation samt minska dess negativa konsekvenser – i nära samspel med våra olika medlemsorganisationer och samverkansparter. Denna kartläggning kommer att ligga till grund för vidare utveckling och förstärkning av vårt folkbildningsarbete under 2019 och framåt.

Arbetet med Kulturkompis har också utvecklats under året. I Uppsala har vi under hösten haft en anställd projektledare som jobbat i nära kontakt med grupperna. Bildas nationella arbete med en ny digital plattform för Kulturkompis, som lanserades i november, har präglat året. Förhoppningen är att detta ska underlätta arbetet med att matcha och följa upp grupper, så att vi kan stärka arbetet ytterligare och skapa fler spännande möten mellan människor som annars inte skulle ha träffats.

Demokrati och delaktighet

Inför valet i september 2018 genomförde vi många olika aktiviteter för att stimulera delaktighet, samhällsengagemang och medvetenhet om mänskliga rättigheter som en viktig del i politiken. Läs mer om detta på sidorna 16-17.

I samverkan med Kristna Fredsrörelsen har vi utvecklat ett digitalt material och upplägg för arbete med mänskliga rättigheter genom träning i civilkurage. Genom filmer och praktiska workshops får deltagare chans att utveckla verktyg och erfarenheter som gör dem bättre rustade att försvara mänskliga rättigheter och förhindra diskriminering och kränkningar i vardagen. Verksamheten ska ge redskap för att stå upp för dem som utsätts för härskartekniker, sexism, våld och rasism – i skolan, på arbetsplatsen, på bussen eller ute på stan.

Folkhälsa och särskilda målgrupper

Utveckling av verksamhet för folkhälsa och ett hållbart liv har också varit prioriterat under året. I samverkan med Mind har vi jobbat fram ett upplägg för att arbeta med ungas psykiska hälsa, som vi räknar med att bygga vidare på under 2019.

I nära samspel med FUB (För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning) i Uppsala, och deras projekt *Ge makten vidare* har vi tagit fram ett nytt upplägg för ledarutbildning för personer med funktionsnedsättning. Utbildningen genomförs som pilot i januari 2019. En seniorledarutbildning genomfördes i Heby och vi har därefter kunnat starta upp seniorsamtalsgrupper i Heby kommun. Detta ses som en pilotsatsning som vi hoppas upprepa på fler platser i regionen under 2019.

Axplock ur verksamheten

SAMHÄLLE

Målarkurs för hemlösa

På Birkagården, ett natthärbärge i Visby för människor som inte har något hem, har Bilda anordnat målarkurs med en före detta bildlärare. För deltagarna betyder det mycket att få komma och måla. Många utrycker att de mår bra av det. Men mötet med cirkelledaren Pelle betyder också mycket. Han berättar många historier från sitt liv under träffarna, berättelser som kan bli till inspiration i målandet. En deltagare uttryckte det så här: ”Berätta mer Pelle! Du är så bra på att berätta. Jag får liksom bilder i mitt huvud.”

Utöver målarkursen har vi även anordnat musikstunder varannan vecka. De personer som kommer till härbärget har någon form av beroendeproblematik, drog- eller alkoholrelaterat. Birkagården drivs av Visby domkyrkoförsamling, Gotlands kommun, Röda Korset och Hela Människan Gotland.

Fullsatta samtal på Almedalsbiblioteket

Under hösten fylldes Almedalsbibliotekets foajé i Visby till bredden. *Samtal i foajén* är ett samarbete mellan Bilda, Sensus, Sankt Lukas och Almedalsbiblioteket där gäster bjuds in för ett livsnära samtal, varvat med musik. Höstens tre samtal drog både uppmärksamhet och publik – ca 250 personer kom för att lyssna. Teman under hösten var *Nazisten som bytte sida* med Anna-Lena Joners, *Hot och hopp i dagens värld* med Jan Eliasson samt *Jorden runt på fyra år och tre månader* med seglaren och gotlänningen Lasse Ljung.

Studiematerial om hållbart mode

I november lanserade vi *Slow fashion, vägen till en hållbar garderob*, ett studiematerial för personer som tillsammans med andra vill inspireras och peppas till en mer hållbar klädkonsumtion. Materialet är framtaget tillsammans med Johanna Nilsson, som bloggar och föreläser om hållbart mode. Det bygger på fyra träffar, som kan göras digitalt eller fysiskt. På tre träffar tittar gruppen på en kort film och diskuterar de teman som tas upp. Inför varje ny träff får deltagarna en utmaning som de ska göra, som en hjälp på traven till att bli en mer hållbar klädkonsument. Studiecirkeln avslutas med en klädbytarträff.

Studiematerialet togs fram av Bilda Öst i samarbete med Bilda Mitt och kom väldigt lägligt till att HUI Research utsåg det återvunna plagget till årets julklapp.

Vid lanseringen av det nya studiematerialet Slow fashion anordnade vi ett klädbyte. Ett roligt, billigt och miljövänligt sätt att uppdatera sin garderob!

Ny verksamhet för att stärka utrikes födda kvinnor

Utrikes födda kvinnor befinner sig längre från arbetsmarknaden än befolkningen i övrigt, visar statistik. Under 2018 fick studieförbunden därför ett särskilt uppdrag att genomföra verksamhet som kan öka dessa kvinnors möjligheter att börja studera eller få ett jobb. I Bilda Öst kunde vi snabbt se ett stort behov av detta och flera nya verksamheter kunde starta upp.

Kvinnonätverk

I Södertälje samlade vi kvinnor i ett nätverk som fick namnet Together. Kvinnorna kom från olika bakgrunder med olika språk, olika religioner och olika situationer i livet (vissa arbetade, andra studerade eller var arbetslösa). Detta skapade en dynamik i gruppen och gav en bra grund för att kvinnorna skulle dela med sig av sina styrkor och erfarenheter med varandra.

Vi anordnade föreläsningar med olika teman, allt från hälsa och motivation till demokratifrågor inför valet. Vi har även haft cirklar i olika ämnen såsom svenska språket, matlagning, cv-skrivning och datakunskap samt genomfört olika studiebesök. Många av kvinnorna har fått inspiration, de har kunnat peppa varandra och engagera sig i viktiga frågor.

Nytt samarbete i Botkyrka

I Botkyrka startade vi ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) i samarbete med Botkyrka kommun, Arbetsförmedlingen, Hela Människan och Botkyrka folkhögskola. Arbetet inleddes med att genomföra fokusgruppsintervjuer med kvinnor som lyckats i sin integrering. Intervjuerna analyserades av en forskare, för att få fram vilka faktorer som påverkar en människas integrering i samhället. Faktorer som bland annat framkom var att lönearbete och möjligheten att få träffas och prata om livet är viktigt men att det också finns strukturella hinder i samhället som förhindrar integreringen.

Som ett resultat av intervjuerna genomförde vi sedan kurser i svenska, samhällsinformation och ”Mat & Prat”, utifrån kvinnornas behov och för att ge dem ökade möjligheter att närma sig arbetsmarknad och studier.

Utöver detta har vi även genomfört cirklar i svenska och samhällsinformation, matlagning samt sömnad/kultur med unga romska kvinnor.

Arbetet har inte varit utan utmaningar, till exempel att skapa blandade grupper med personer från olika bakgrunder. Många tycker det är lättare att bara träffa andra som är som en själv. Men olikheterna är vår styrka och vi har sett hur deltagarna växer när de får möta andra, utanför sin komfortzon. Flera deltagare har börjat läsa för att ta körkort, påbörjat utbildning till undersköterska och några kvinnor har fått arbete.

388

personer har deltagit i Bilda Östs uppsökande och motiverande insatser för utrikes födda kvinnor.

”Mitt liv har blivit mycket bättre och jag vågar vara mig själv”

En av deltagarna i kvinnonätverket i Södertälje.

Kultur

BILDA HAR EN RIK OCH BRED kulturverksamhet som till stor del består av musik i olika former, men även många andra uttryck, som körsång, dans, hiphop litteratur, film, foto och hantverk. Kultur och kreativitet har djupa rötter i Bilda och i folkbildningen i stort. Vår verksamhet präglas av stark deltagarkultur och medskapande eftersom vi tror på att utövarna ska få utvecklas på sina egna villkor. Vi har ständigt fokus på just medskapande, inkludering och tillgänglighet för att tillgodose många olika behov.

Kompetensutveckling i fokus

Inom kulturområdet fortsatte vi i Bilda Öst under 2018 att fokusera på att utveckla och stötta våra befintliga samarbeten med grupper, föreningar och andra organisationer. Vi har arrangerat kompetensutvecklingsträffar (bandträffar) för våra musikgrupper i alla delar av regionen och dessa har varit välbesökta och väldigt uppskattade. Vi vill utveckla vår roll som mötesplats för nätverksbyggande och kompetensutveckling för våra grupper och har under 2018 arbetat strategiskt med detta.

Som ytterligare kompetensutveckling för våra musikgrupper erbjöds sex akter från hela regionen att åka till musik- och filmfestivalen Live at Heart. De fick spela på en av våra scener, samt delta i det fullmatade seminarieprogrammet med föreläsningar och paneldiskussioner med nationell och internationell musikbransch.

Nya målgrupper

Vi har arbetat med att hitta befintliga nätverk för att nå en bredare målgrupp, i synnerhet kvinnor och icke-binära. Detta har vi gjort delvis genom vårt nya samarbete med Dörren i Stockholm. Vi arbetade även vidare med Musikschlaget som 2018 genomfördes i Rågsved i Stockholm, för en mer tillgänglig musikscen. På Gotland arrangerade vi Miss Ljud, en ljudteknikcirkel för tjejer och transpersoner, där de fick lära sig att löda kablar, byta trumskinn och koppla ljudanläggning, men även mixa musik och få mer musikbranschkunskap.

Verksamhetshus

Vi har under 2018 avvecklat ett verksamhetshus (Bilda Studios) på grund av en kraftig hyreshöjning och flytten av regionkontoret. Det blev för kostsamt att vara kvar. Med anledning av detta renoverade vi aulan i vårt verksamhetshus Smedjan för att göra det tillgängligt för flera olika verksamhetstyper, såsom teater och dans, samt för att förbättra lokalen för möten, samtal och föreläsningar. Vid slutet av 2018 var det mesta klart i huset, som är hemvist till cirka 80 band/grupper som repeterar mer eller mindre regelbundet.

Fortsatt utveckling av kör, folkmusik och film

Vi fortsatte vår satsning på att utveckla vårt utbud inom kör och folkmusik och det har hänt mycket under 2018. Vi har erbjudit våra grupper att delta i en körkryssning, det digitala verktyget We Are Voice samt samverkat med Låtkursen på Ekebyholm och Rimbostämman. Vi arrangerade en välbesökt workshop i folklig sång, riktad till både körsångare och folkmusiker. Vi har inlett ett samarbete med spelmannen Göran Buffalo Malmkvist som leder fem fiolcirklar per termin. Detta stärker vår position inom folkmusiken men också vårt öppna utbud.

Vi har även fortsatt utvecklingsarbetet med film, i form av filmledarutbildning samt två filmkurser i Uppsalas ytterområden (Gottsunda och Stenhagen).

Ny satsning i Uppsala

Under 2018 arbetade vi också med projektet Kultur på Gatan i Uppsala, där 14 stycken niondeklassare parades ihop i tre olika grupper. Dessa fick skapa ett kulturprogram under en vecka och sedan framföra detta på gator, förskolor och vårdinstitutioner under två veckor som sommarjobb. Projektet genomfördes i samarbete med Uppsala kommun. Med dem, sex andra studieförbund och Uppsala Länsbildningsförbund arrangerade vi även ett stort demokrati- och musikkonvent på Uppsala Konsert och Kongress i syfte att synliggöra folkbildningens roll och relevans i det regionala musiklivet och dess roll för stärkandet av demokratin.

Axplock ur verksamheten

Medskapande körsång

Under hösten genomförde vi en workshopturné tillsammans med sångaren Peder Karlsson. Åtta orter runtom i hela landet besöktes, varav två gjordes i Bilda Öst (i Visby och Uppsala) där cirka 100 körsångare deltog. Fokus i workshopen var på medskapande körsång, där varje medlem i en kör kan leda prestigelösa övningar som uppmuntrar till att lyssna in varandra och sig själv i helheten. Deltagarna fick bland annat öva rytm, att härma varandra i styrka och klang samt träna sitt inre lyssnande (att höra en ton och sen kunna sjunga den).

Sångaren Peder Karlsson höll workshops i hela landet i ”Medskapande körsång”, bland annat i Visby och Uppsala.

Bandträffar

En viktig del av vårt stöd till de band som är anslutna till Bilda, är de bandträffar som anordnas en till två gånger per år i olika städer. Där får deltagarna möjlighet till kompetensutveckling inom olika områden, erfarenhetsutbyten med andra musiker och en chans att prata om behov och önskemål med sin Bilda-kontakt.

Under året genomfördes flera bandträffar i Uppsala, Stockholm och Visby med lite olika innehåll och upplägg. I Visby testades varianten ”kvartssamtal”, där banden kunde boka upp vår verksamhetsutvecklare för att prata om nuläge, önskemål om clinics, spelmöjligheter med mera. I Uppsala kunde deltagarna välja på olika workshops, till exempel *Bandpsykologi, gruppdynamik och arbetsfördelning*, om hur man som band kan hantera konflikter, olika viljor och olika grader av hängivenhet. I Stockholm gavs möjlighet att fördjupa sig i vad bokningsbolagen vill ha, att söka pengar för sitt musicerande samt låtsläpp.

Kulturstipendium

Varje år delar Bilda ut flera kulturstipendium till en kulturarbetare eller kulturgrupp som har gjort betydande insatser för det lokala kulturlivet där medskapande och delaktighet har varit centralt. Ett av 2018 års stipendium gick till Emma Reid, som tillsammans med Daniel Reid driver folkmusikutbildningen Solfolket, i samverkan med Bilda Öst.

Emma Reid var en av mottagarna av Bildas kulturstipendium.

Mellanöstern

BILDAS BILDNINGSARBETE kring Mellanöstern sker genom studiecirklar och seminarier i Sverige och studieresor som arrangeras genom vårt studiecenter i Jerusalem. Sedan 1991 har Bilda drivit Swedish Christian Study Centre (SCSC), med fler än 1 000 besökare per år. Studiecentret är framför allt ett resurscenter för de studieresor som vi arrangerar men även en mötesplats för andra besökare i området.

Mellanöstern, och inte minst Israel och Palestina, utgör ett studieområde om den kristna kyrkans rötter, om möten mellan religioner, om mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt. Jerusalem fungerar som en unik mötesplats och utsiktspunkt för svenskt folkbildningsarbete.

Under 2018 genomfördes 26 studieresor till Israel och Palestina, varav fem från Bilda Öst; två resor genomfördes tillsammans med lokala församlingar (Rodenkyrkan i Norrtälje samt Immanuelskyrkan i Stockholm). En resa var en pilgrimsresa med katolsk profil, samt en resa gjordes av Enskilda högskolan (tidigare Teologiska högskolan) där deras studenter gjorde fältstudier. Dessutom fick två musikgrupper som samarbetar med oss möjlighet att delta i vår årliga kulturfestival Dandanat i Betlehem. Flyinglow från Uppsala och Trio Törn från Stockholm fick under ett par dagar delta i workshops med palestinska musiker och uppträda med dem, samt åka på studieresa i Israel och Palestina för att få en fördjupad förståelse för situationen och konflikten där.

Under året har Bilda Öst även påbörjat ett arbete med att formulera en strategi för sitt Mellanöstern-arbete med förhoppning om att bli ännu bättre på att kunna erbjuda denna unika kontaktyta för lärande och kulturupplevelser utifrån folkbildningens syften.

Fantastiskt. Och galet och konstigt. Överväldigande. Ögonöppnande. En tankeställare.

REAKTIONER FRÅN DELTAGARE OM ATT DELTA PÅ DANDANAT

Flyinglow (Joel Gabrielsson) från Uppsala och Yusor från Palestina spelar tillsammans under festivalen Dandanat.

Ledarutveckling

VÅRA CIRKELLEDARE ÄR NYCKELPERSONER i Bildas verksamhet. Vi vill och behöver värna deras kompetens och engagemang för att genomföra bra folkbildande verksamhet. Under 2018 har Bilda utvecklat en ny webbaserad grundutbildning för cirkelledare. Den nya utbildningen är, tillsammans med introduktionssamtalet, den inledande och obligatoriska delen i Bildas ledarutvecklingskoncept Lära för att Leda. Den ger också en bra grund för att gå vidare med Bildas fysiska cirkelledarutbildning, som arrangeras löpande.

Vi har under 2018 arrangerat cirkelledarutbildningar vid flera tillfällen och på olika platser i regionen. De vi arrangerar i egen regi på löpande basis är Lära för att leda, Föreningsteknik och Konflikthantering. I Lära för att leda får deltagarna testa på olika övningar för att få igång samtalet i sin grupp samt olika metoder för att se till att alla kommer till tals. Vi strävar efter att få blandade grupper med ledare inom olika områden och bakgrunder, för att ge möjlighet till större erfarenhetsutbyte och chans att lära av varandra.

Kursen i konflikthantering brukar alltid vara väldigt populär och efterfrågad. Där får deltagarna fördjupade kunskaper i vad en konflikt är, hur den kan uppstå och vad de som cirkelledare kan göra för att hantera den. Kursen i föreningsteknik vänder sig till ideellt engagerade i våra medlemsorganisationer och samverkansparter och innehåller frågor såsom vad en styrelse gör, de olika ledamöternas funktion, hur man kan hålla effektiva möten, vad demokrati är samt olika ledarstilar. Under 2018 producerade vi en filmad kortversion av kursen i tre delar, för att tillgängliggöra delar av innehållet för fler. Filmerna kan användas av styrelser och föreningar som av olika anledningar inte har möjlighet att komma på en kurs eller där vi inte har möjlighet att komma till dem.

Utöver detta har vi även möjliggjort för cirkelledare att delta i kompetensutveckling arrangerade av andra, genom att betala deltagaravgifter i diverse seminarier, workshops och föreläsningar.

Det var verkligen en rolig och 'kunskapsfull' utbildning. Övningarna gjorde att vi förstod bättre.

DELTAGARE PÅ BILDAS LEDARUTBILDNING LÄRA FÖR ATT LEDA

Jenny Alm, föreståndare på Frälsningsarméns kvinnocenter i Akalla, var en av de som fick ta emot Stockholm stads folkbildningsstipendium, under högtidliga former i Stadshuset.

2 684

personer har lett en cirkel i Bilda Öst under 2018.

Scouter kraftsamlade inför valet

I Södertälje utbildades scouter till valambassadörer, för att informera människor i sina bostadsområden om innebörden av valet och vikten av att gå och rösta.

Valet i september präglade mycket av samhällsdebatten under 2018. Tillsammans med våra samverkansparter genomförde vi ett flertal arrangemang för ökad kunskap och samtal kring demokrati och politik.

Scouter blev valambassadörer
Genom Ortodoxa Scouter i Sverige (OSS) och Bilda utbildades scoutledare i Södertälje till valambassadörer. De fick mer kunskap om hur valet och valprocessen går till och fick sedan informera människor runtom i Södertälje, framför allt i kommunens utsatta områden, om vikten av att rösta. De höll även träffar om valet i sina kårer samt öppna möten för föräldrar och andra.

Politiksamtal
För att koppla ihop internationella frågor med lokala anordnade vi, tillsammans med Diakonia samt ett flertal andra organisationer och församlingar, politiksamtalen *Vilken värld vill du leva i?*. Samtal genomfördes på fyra olika platser i regionen. Lokala politiker från olika partier deltog i diskussion och samtal om både konkret politik men också om värderingar och engagemang. Syftet med samtalen var att sätta mänskliga rättigheter i fokus och lyfta de kamper för mänskliga rättigheter som vi behöver föra lokalt och nationellt i Sverige idag.

Samtalen inleddes med att paneldeltagare fick läsa upp berättelser från *Mod och motstånd*, en dokumentär föreställning som gestaltar fem personers kamp för att försvara de mänskliga rättigheterna. Det ledde till att många av politikerna blev väldigt personliga och berättade om grunden för deras politiska engagemang samt egna erfarenheter av olika former av utsatthet.

Föreläsningar om demokrati
I samverkan med ungdomsföreningar i Södertälje bjöd vi in ungdomar till föreläsningar om demokrati och mänskliga rättigheter. Syftet var att sprida information om valet och uppmuntra ungdomarna till att göra sin röst hörd. Projektet riktade sig i första hand till personer 18-28 år med utrikes födda föräldrar eller som skulle rösta för första gången. Cirka 500 personer deltog.

Aktiviteterna genomfördes med stöd från Södertälje kommun och i samarbete med St Petrus och Paulus ungdomsförening, Mar Yosif med flera.

Utöver detta genomfördes även en debattgrupp i Sävja, Uppsala och ett diskussionscafé om tillgänglighet, med inbjudna politiker och personer med erfarenhet av att leva med funktionsnedsättningar och LSS-insatser. Vi arrangerade även ett flertal arrangemang tillsammans med föreningen Ungdomens Hus i Uppsala, i syfte att mobilisera unga inför valet.

54

scouter utbildade sig till valambassadörer genom Ortodoxa Scouter i Sverige (OSS) och Bilda.

Festivaler och mässor

SOM ETT LED I ATT AKTIVT TA PLATS i det offentliga samtalet arrangerar och medverkar Bilda i flera mässor och andra större arrangemang varje år. Det är en viktig del i folkbildningsuppdraget att möta samhällets och framtidens utmaningar genom att arbeta på olika arenor och med många olika samverkansparter. Under året har vi haft förmånen att i allt fler arrangemang få arbeta tätt tillsammans med våra medlemsorganisationer och andra samverkansparter.

Mänskliga Rättighetsdagarna

Temat för årets Mänskliga Rättighetsdagar i Stockholm var *Rätten till ett liv fritt från våld*, och våra välbesökta seminarier lyfte bland annat frågor om civilkurage, försoning, konflikthantering, övervakning och säkerhetspolitik för fred.

Existentiell Filmfestival

Trots att antalet platser på Existentiell Filmfestival i Falun utökades i år, var festivalen fullsatt ännu en gång. Det var den 15:e festivalen i ordningen och den arrangerades som vanligt tillsammans med Högskolan Dalarna, Film i Dalarna och Sigtunastiftelsen. Festivalen lyfter både filmens livstolkande funktion och vikten av det ömsesidiga samtalet och bjöd i år på många spännande samtal om drömmen om *Ett annat liv*, som var årets tema. Bland gästerna fanns författaren Agneta Pleijel, skådespelaren Reine Brynolfsson och filmkritikern Wanda Bendjelloul.

Live at Heart

Live at Heart i Örebro är Nordens största showcase-festival för musik, och Bilda är största samarbetspartner. I år ansvarade vi för en av festivalens scener, där i huvudsak band från vår egen verksamhet spelade, samt arrangerade en rad seminarier för musiker som vill utvecklas i sitt skapande. Vi fortsatte också vår satsning på konceptet diasert – dialog kombinerat med konsert – med artisterna Ane Brun, Christian Kjellvander och Anna Stadling.

Almedalsveckan

Under Almedalsveckan, som huvudarrangören kallar världens största demokratiska mötesplats för samhällsfrågor, arrangerade vi ett 40-tal seminarier tillsammans med våra medlemsorganisationer och andra samverkansparter i katolska kyrkans trädgård och i Vårdklockans kyrka. Våra främsta samarbetsparter under veckan var liksom tidigare år Equmenia kyrkan och Newmaninstitutet/Signum. Men vi arrangerade också flera seminarier tillsammans med Kristna Fredsrörelsen, RPG, Studieförbunden i samverkan, Erikshjälpen, PMU, St Lukas, Jonsereds herrgård/ Göteborgs universitet, BRIS, Bilda Dialog med flera.

Christian Kjellvander medverkade på en av Bildas diaserter på Live at Heart, där han spelade musik och samtalade med Magnus Sundell från Bilda.

Stödfunktioner

Administration och ekonomi

Under 2018 fortsatte arbetet med att se över och justera arbetssätt och rutiner, vilket fortsätter även under 2019. Ekonomihantering och rutiner togs upp under året i utbildning inom ekonomi, administration och kvalitet. Riktlinjer var även ett av fokusområdena vid årets internkontroll.

Utvecklingsgruppen inom administration för teamledarna i de sex regionerna möttes tillsammans med anställda på förbundskansliet vid fyra tillfällen. Utvecklingsgruppen arbetar med att utveckla enhetliga rutiner för rapportering av verksamheten i Bilda, men är också ett stöd för respektive regions utvecklingsarbete inom ekonomi och administration, samt inom deras arbete med regional kvalitetsutveckling.

Under 2018 fokuserade vi även fortsatt på att öka användandet av e-rapportering. Inom Bilda Öst har e-rapporteringen främst ökat inom verksamhetsområdena kyrka och samhälle. Andelen e-rapportering av vår verksamhet har gått från 19 % år 2017 till 31 % under 2018. Vi har haft interna kompetensutvecklingstillfällen av och för medarbetare för att öka användandet av e-rapportering. Både administratörer och verksamhetsutvecklare har aktivt uppmuntrat medlemsorganisationer och samverkansparter till att börja rapportera verksamhet digitalt.

Kommunikation och IT

Det förändringsarbete som inleddes 2017 fortsatte under 2018 med fortsatt implementering av en strategi för digital kommunikation. Fokus i kommunikationsarbetet är att stödja verksamhetsmålen och på ett tydligt sätt förmedla Bildas verksamhet utifrån våra intressenters behov. Vi prioriterar personliga möten och digitala kanaler.

Under 2018 ökade Bildas synlighet (räknat i räckvidd och engagemang) i sociala medier liksom antalet månatliga besökare och sidvisningar på webben. För att tillgängliggöra Bildas offentliga arrangemang för fler livesändes ett stort antal seminarier via sociala medier. I samband med Almedalsveckan lanserades Bildas podd Livet på jorden i vilken vår förbundsrektor Åsa Paborn samtalar om existentiella frågor med en inbjuden gäst.

Under 2018 togs en ny grafisk profil fram, för att bättre matcha Bildas breda verksamhet och skapa en verktygslåda för digital kommunikation. Den nya grafiska profilen fasas in under längre tid av hänsyn till ekonomi och hållbarhet. Under året genomfördes även ett omfattande arbete med att uppdatera Bildas webbplats, bilda.nu. Den nya versionen lanseras i början av 2019.

I samverkan med det digitala utvecklingsprojektet förberedde IT och kommunikation för att skapa effektiva digitala arbetssätt, med målet att implementera nya arbetsverktyg under 2019.

HR

HR arbetar med processer som handlar om att attrahera och utveckla medarbetare, vilket bland annat innebär gemensamma kompetensutvecklingsinsatser. Under 2018 gick ett 30-tal medarbetare *Ny i Bilda*, som är vår introduktionsutbildning för nyanställda. Bland andra utvecklingsinsatser som genomfördes under året var utbildningen *Hantverket konsulent*, som baseras på erfarenhetsutbyte i syfte att fortbilda konsulenter i sin roll. Även ekonomi- och kvalitetsutbildningar för nyanställda genomfördes. Vi genomförde utbildningar och erfarenhetsutbyten för att bättre möta möjligheterna för Bilda att utveckla verksamhet genom idéburna offentliga partnerskap (IOP) och andra samverkansprojekt.

Riktade kompetensutvecklingsinsatser genomfördes för kommunikatörer, nya chefer kring ledarskap och arbetsmiljö och även en utbildning för skyddsombud. I samband med regionala och nationella nätverksträffar inom våra profilområden kultur, samhälle och kyrka skedde erfarenhetsutbyte och kompetenspåfyllnad.

Nytt för året var att vi arbetade allt mer med digitala utbildningar, bland annat genom det vi kallar kollegial kompetensutveckling. Det innebär att medarbetare via Skype delar erfarenheter, metoder och kunskaper till kollegor i resten av landet.

Alla medarbetare i Bildas sex regioner fick under hösten utbildning i den nya webbaserade grundutbildningen för cirkelledare.

Under året uppdaterade vi policys vad gäller tillgänglighet och jämställdhet och under 2019 behöver vi förankra hur vi säkrar att vi lever upp till dessa.

Kvalitet

Bildas systematiska kvalitetsarbete utgår från att stödja och säkerställa att verksamheten är i linje med statens folkbildningspolitiska mål och fyra syften med stödet till folkbildningen, Bildas ändamålsparagraf, Bildas strategidokument *Möten över gränser* och verksamhetsplaner. I allt vårt arbete strävar vi efter att säkra en god kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska avspegla alla nivåer och innefattar såväl administration som verksamhetsformer och innehåll.

Den löpande internkontrollen genomförs i enlighet med Bildas instruktion för internkontroll och syftar till följande:

- granska om den inrapporterade verksamheten genomförts enligt anvisningar och krav
- fånga upp väsentliga brister
- följa upp regionens övergripande arbete med internkontroll, med fokus på regionens handlingsplaner och kvalitetshöjande åtgärder
- utföra kontroller av särskilt riskfyllda kontrollaktiviteter och rutiner inom ekonomi och bokföring
- kartlägga eventuellt behov av ytterligare fördjupad granskning
- stödja regionens utvecklingsarbete inom internkontroll genom gemensam reflektion över styrkor och brister.

De brister och verksamhetsrisker som identifierats hanteras genom kvalitetshöjande åtgärdsarbete som genomförs på både regional och central nivå.

Under 2018 genomfördes en fördjupad granskning (särskild kontroll) av 2017 års verksamhet i tre av Bildas sex regioner. Motsvarade 5 % av Bildas totala antal studietimmar i verksamhetsformerna studiecirklar, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram valdes ut slumpvis för kontroll mot närvarolistor och kulturrapporter i de tre regionerna. Bilda Öst ingick inte i denna granskning under 2018. Istället gjordes en egen interngranskning, vilket är brukligt de år vi inte ingår i förbundets granskning. Administratörerna i regionen genomför löpande kontroller av verksamheten enligt instruktion från förbundet, så att den följer riktlinjerna för statsbidragsberättigad folkbildning. Administratörerna arbetar metodiskt efter Bilda Östs årscykel och kvalitetsarbetet i administratörsteamet förstärktes genom regelbundna avstämningar mot handlingsplanen och regionens kvalitetsmål.

Som ett led i internkontrollen genomfördes även en kvalitativ och kvantitativ deltagar- och ledarundersökning för att fånga delaktigheten och lärandet hos deltagare och grupper i studiecirklar samt deras upplevelse av Bildas stöd. Svaren analyseras på regionnivå utifrån frågor om verksamhetens koppling till folkbildningens fyra syften, Bildas mervärden, trender, mönster och sammanhang och hur dessa påverkar Bildas arbetssätt, verksamhetsplaner och handlingsplaner. En jämförelse mellan 2017 och 2018 visar en positiv utveckling

Bildas deltagarundersökning
Medelvärde samtliga svar. Skala 1-5 där 5 är högst värde. (siffror från 2017 inom parentes)

Delaktigheter i gruppen var stor.	4,4 (4,3)
Jag utvecklades, fick ny kunskap eller gjorde nya insikter genom att delta i studiecirkeln.	4,1 (4,1)
Jag som ledare bedömer att gruppen som helhet utvecklades, fick ny kunskap eller gjorde nya insikter genom studiecirkeln.	4,3 (3,0)
Jag är nöjd med Bildas stöd till studiecirkeln	4,3 (3,9)

vad gäller deltagarnas upplevda delaktighet, ledarnas bedömning av gruppens lärande och deras nöjdhet med Bildas stöd.

Resultaten av intervjuerna i Bilda Öst visar att våra ledarutbildningar, mötesplatser och kompetensutvecklingstillfällen är speciellt efterfrågade och uppskattade. Något annat som lyfts är det faktum att vårt stöd är väl anpassat utifrån gruppens utvecklingsbehov, vilket tyder på nära kontakt med grupperna och kännedom om målgruppernas behov.

För att hålla god kvalitet i vårt arbete och minska sårbarheten vid personalförändringar, har vi fortsatt arbetet med handlingsplan för kvalitet, gemensamma mallar för budget samt kompetensutveckling inom ekonomi för personal, med mera.

På förbundsnivå genomfördes ett antal åtgärder för att förbättra vårt kvalitetsarbete, exempelvis:

- Formalisering av nätverk för regionala teamledare för administratörer för ökat lärande, samordning och kvalitetssäkring.
- Utveckling av kansliets granskningsuppdrag, inklusive den särskilda kontrollen av regionernas övergripande systematiska kvalitetsarbete.
- Utveckling av interna utredningsrutiner.
- Utveckling av metoder för uppföljning och utvärdering för att stärka organisationens interna lärande.
- Utveckling av former för regionernas och förbundskansliets uppföljning av folkbildningens fyra syften.

Projektstödsfunktionen

Bilda har en funktion för att stödja och kvalitetssäkra projektverksamheten. Projektstödsfunktionens syfte är att stödja verksamhetsutvecklare och projektledare under beredning, uppföljning och utvärdering av projekt och bygga projektkompetens inom Bilda genom utbildningar.

RÖSTER FRÅN BILDA ÖSTS DELTAGARINTERVJUER

Vi kommer från olika länder och förstår olika saker, vi lär oss av och med varandra.

Jag har lärt mig mycket. Jämfört med före kursen har jag utvecklats mycket. Förut kunde jag inte fråga om hjälp i affären till exempel.

Jag har lärt mig och utvecklats som ledare genom att testa nya upplägg och metoder, vad som funkar bra respektive mindre bra.

Cirkeln var som en familj för mig.

Det är inte ofta jag har möjlighet att prata om livsfrågor på det här sättet och det är så utvecklande.

Cirkeln bröt vår isolering, det gav oss hopp, glädje och gemenskap åt deltagarna.

Det är lärorikt att höra andra deltagare, jag lär mig jättemycket av alla.

Regionfakta

Regionstämma

Lördagen den 14 april hölls regionstämma för Studieförbundet Bilda Öst på Ersta konferens & Hotell i Stockholm. 56 st ombud närvarade. Utöver stämman framfördes även musik av kören Mar Yosif från Syrianska Katolska kyrkan i Södertälje. Teatergruppen Aros från Uppsala berättade hur teater kan användas för språkinlärning med nyanlända och stiftelsen Höj rösten berättade om sitt arbete för att öka valdeltagandet i Sverige. Även förbundsrektor Åsa Paborn besökte stämman och delade med sig av sina visioner för framtidens Bilda.

Vid stämman avtackades Inger Andersson och Sven-Evert Rönnedahl efter många års engagemang som styrelseledamot respektive revisor.

Styrelsen

Regionstyrelsen för Bilda Öst består sedan regionstämman i april av följande personer:

Thord-Ove Thordson, Norrtälje, *ordförande*
Marianne Frändemark, Stockholm, *vice ordförande*
Iskender Aslan, Vällingby
Tomas Boström, Romakloster
Elisabeth Haag, Bromma
Kajsa Haglund, Uppsala
Emelin Shabo, Sundbyberg
Anna Skagersten, Lidingö
Cecilia Thomson, Uppsala
Celia Cox, Stockholm, f*acklig styrelserepresentant*

Vid regionstämman avgick Josef Aslan, Michael Girgis, Samuel Wångehag och Rima Haro som styrelseledamöter.

Regionstyrelsen har under 2018 haft sex stycken protokollförda sammanträden (inklusive det konstituerande sammanträdet efter stämman).

Revisorer

Ordinarie
Aukt. revisor: Ragnar Santesson, Winthers Revisionsbyrå
Förtroendevald: Ewert Bengtsson, Uppsala (ny revisor, vald vid regionstämman)

Suppleant
Aukt. revisor: Lena Isik, Winthers Revisionsbyrå
Förtroendevald: Ingrid Gothäll, Gotlands Tofta

Valberedning

Valberedningens ordförande är Lars-Göran Olsson, Sundbyberg. Övriga ledamöter är, sedan stämman i april, Anders Andersson, Anna Rehnberg, Lisa Wettergren och Laura Zaki.

Personal

Följande personer har arbetat inom Bilda Öst under 2018:

Regionkontor Stockholm
Sue Adolfsson, administratör
Christina Bergerheim, administratör
Moa Brandt, verksamhetsutvecklare
Celia Cox, verksamhetsutvecklare
Åsa Fellenius, administratör
Lena Frisell, verksamhetsutvecklare
Maria Gilljam, kommunikatör
Ruba Hanna Micheal, verksamhetsutvecklare
Karl Högberg, administratör
Alen Josef, verksamhetsutvecklare
Johanna Karnhill, verksamhetsutvecklare
Aziz Kouki, verksamhetsutvecklare (började i oktober)
Maria Makdesi-Elias, verksamhetsutvecklare
Ewa Melin Larsson, verksamhetsutvecklare
Paulo Murga, verksamhetsutvecklare
Aziz Pierre Nehme, verksamhetsutvecklare (slutade i juni)
Susanne Selling, administratör
Fredric Thomsen, verksamhetsutvecklare (slutade i augusti)
Sofia Walan, regionchef

Alexandra Wanngård, verksamhetsutvecklare
Anna Wikenius, verksamhetsutvecklare

Lokalkontor Södertälje
Susanne Ayoub, verksamhetsutvecklare
Mikael Ivarsson, verksamhetsutvecklare
Tawfik Matty, verksamhetsutvecklare
Johanna Olaison, enhetschef
Elias Seven, verksamhetsutvecklare
Hani Snouno, verksamhetsutvecklare
Lena Yakoob, verksamhetsutvecklare
Tina Youssef, verksamhetsutvecklare

Lokalkontor Uppsala
Charlotte Backlund, verksamhetsutvecklare
Linda Brandemark, enhetschef
Malin Forsvall, verksamhetsutvecklare (började i mars)
Elias Hall, verksamhetsutvecklare
Rasmus Nilsson, projektledare (började i augusti)
Maj Rundström, verksamhetsutvecklare (slutade i februari)
Marit Sjöström, verksamhetsutvecklare (slutade i januari)
Erika Sjöqvist, projektledare (slutade i augusti)

Lokalkontor Visby
Rune Gardell, verksamhetsutvecklare
Hanna Johansson, verksamhetsutvecklare (slutade i december)
Britta Lundh, administratör

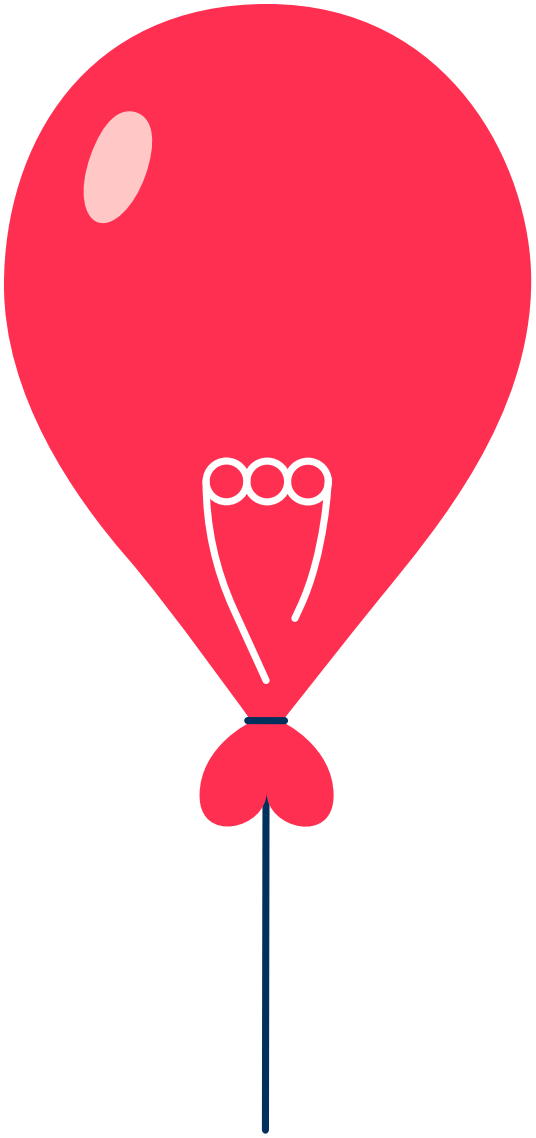

I Bildas nya grafiska profil, som lanserades i november 2018, finns ett antal färgglada illustrationer som belyser olika aspekter av folkbildning.

Verksamhetsstatistik

Verksamhetsvolym

(Riktade insatser ej inräknat)

Verksamhetsform	Antal arrangemang		Antal unika deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Studiecirklar	3 442	3 260	11 245	10 696	192 472	182 709
Annan folkbildningsverksamhet	1 608	1 455	11 445	10 938	61 767	55 363
Kulturprogram*	5 326	5 351	-	-	47 934	48 159
Totalt	**10 376**	**10 066**	**22 690**	**21 634**	**302 173**	**286 231**

* På kulturprogram förs ingen statistik över unika deltagare. Kulturarrangemang räknas om till 9 studietimmar per arrangemang.

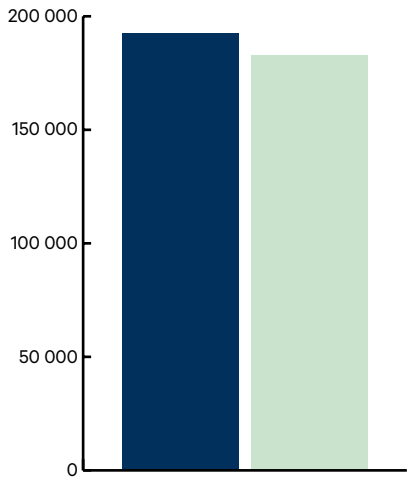

Studiecirklar
Antal studietimmar 2017
Antal studietimmar 2018

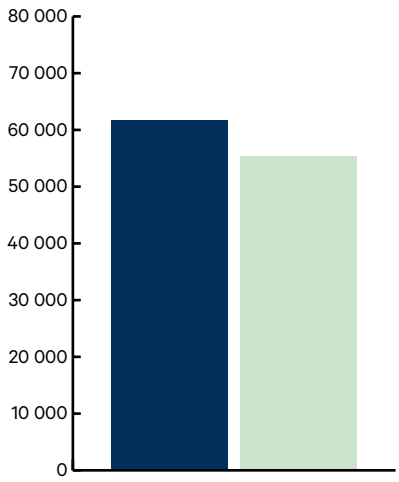

Annan folkbildningsverksamhet
Antal studietimmar 2017
Antal studietimmar 2018

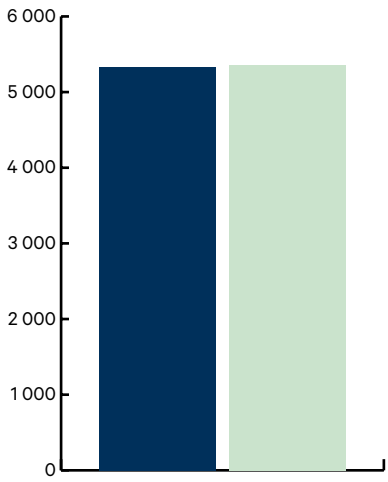

Kulturprogram
Antal arrangemang 2017
Antal arrangemang 2018

Riktade insatser 2018

Verksamhetsform	Antal arrangemang	Antal unika deltagare	Antal studietimmar
Svenska från dag 1	108	297	4 417
Vardagssvenska	22	142	936
Uppsökande och motiverande insatser	96	388	4 619
Föräldrars delaktighet i lärandet	77	511	2 521
Totalt	**303**	**1 338**	**12 493**

Verksamhet medlemsorganisationer, samverkande organisationer, fria grupper och egen regi

Verksamhetsform	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar*	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Medlemsorganisationer	**7 696**	**7 107**	**234 012**	**212 063**	**227 439**	**215 784**
Därav Frikyrkor	3 431	3 205	113 323	106 604	49 262	45 110
Därav Ortodoxa kyrkor	2 641	2 406	67 781	60 215	132 634	130 539
Därav Katolska kyrkan	1 109	962	30 283	23 786	38 765	33 110
Därav Ekumeniska organisationer	515	534	22 625	21 458	6 778	7 025
Samverkande organisationer	**1 203**	**1 297**	**51 258**	**60 006**	**21 391**	**19 801**
Därav kulturföreningar	739	698	40 807	45 024	11 480	10 605
Därav kyrkliga organisationer	344	290	6 171	4 762	5 657	4 017
Därav övriga	120	309	4 280	10 220	4 254	5 179
Fria grupper**	**923**	**1 108**	**17 546**	**25 151**	**46 296**	**43 975**
Därav kulturgrupper	784	1 000	15 570	23 157	44 600	42 541
Därav övriga	139	108	1 976	1 994	1 696	1 434
Verksamhet i egen regi	**554**	**554**	**11 549**	**10 520**	**7 047**	**6 671**
Totalt	**10 376**	**10 066**	**314 365**	**307 740**	**302 173**	**286 231**

* Kulturprogram räknas om till 9 studietimmar per arrangemang.

** Grupper som inte är kopplade till en församling/förening.

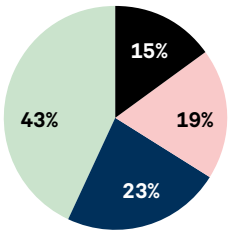

Åldersfördelning cirklar och annan folkbildning 2018

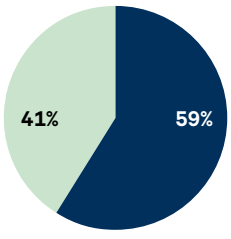

Könsfördelning cirklar och annan folkbildning 2018

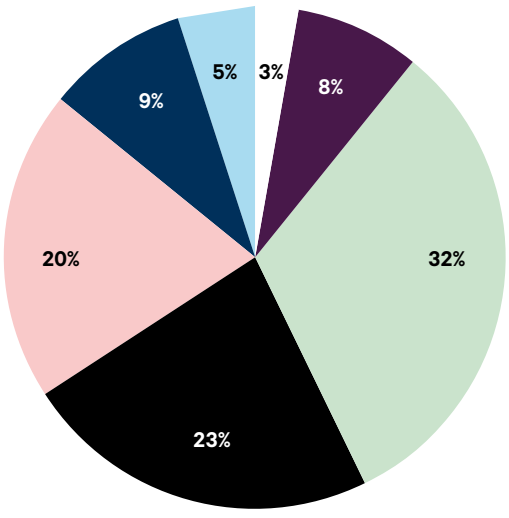

Ämnesfördelning cirklar och annan folkbildning 2018

*** Övriga ämnen: folkhälsa, hantverk och pedagogik.

Verksamhet fördelad på län och kommuner

Gotlands län

	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**	**2018**
Gotland						
Studiecirklar	160	143	1 015	915	10 388	10 862
Annan folkbildningsverksamhet	59	56	943	947	1 517	1 267
Kulturprogram	502	495	20 881	20 037	4 518	4 455
Summa	721	694	22 839	21 899	16 423	16 584
Summa Gotlands län	**721**	**694**	**22 839**	**21 899**	**16 423**	**16 584**

Stockholms län

Botkyrka						
Studiecirklar	152	137	1 029	996	8 320	7 379
Annan folkbildningsverksamhet	121	107	975	931	5 501	4 500
Kulturprogram	321	203	13 288	15 311	2 889	1 827
Summa	594	447	15 292	17 238	16 710	13 706
Danderyd						
Studiecirklar	9	9	83	85	308	540
Annan folkbildningsverksamhet	4	2	63	51	138	69
Kulturprogram	13	17	565	834	117	153
Summa	26	28	711	970	563	762
Ekerö						
Studiecirklar	2	2	13	15	33	40
Annan folkbildningsverksamhet	16	0	214	0	191	0
Kulturprogram	15	8	890	629	135	72
Summa	33	10	1 117	644	359	112
Haninge						
Studiecirklar	1	1	4	3	10	10
Annan folkbildningsverksamhet	2	1	10	5	15	7
Kulturprogram	17	18	1 056	742	153	162
Summa	20	20	1 070	750	178	179

Stockholms län	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Huddinge						
Studiecirklar	24	27	177	229	709	944
Annan folkbildningsverksamhet	24	25	413	355	892	639
Kulturprogram	94	72	5 029	4 668	846	648
Summa	142	124	5 619	5 252	2 447	2 231
Järfälla						
Studiecirklar	44	19	247	128	3 494	528
Annan folkbildningsverksamhet	38	26	414	350	1 037	538
Kulturprogram	100	90	5 693	4 983	900	810
Summa	182	135	6 354	5 461	5 431	1 876
Lidingö						
Studiecirklar	3	2	48	31	128	77
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	34	15	1 915	610	306	135
Summa	37	17	1 963	641	434	212
Nacka						
Studiecirklar	15	29	106	242	900	1 697
Annan folkbildningsverksamhet	15	25	116	211	186	1 060
Kulturprogram	63	131	2 380	4 470	567	1 179
Summa	93	185	2 602	4 923	1 653	3 936
Norrtälje						
Studiecirklar	14	30	116	221	305	582
Annan folkbildningsverksamhet	20	2	211	48	225	10
Kulturprogram	47	39	3 229	1 588	423	351
Summa	81	71	3 556	1 857	953	943
Nykvarn						
Studiecirklar	0	0	0	0	0	0
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	0	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0	0

Stockholms län	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Nynäshamn						
Studiecirklar	5	4	45	34	85	86
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	32	30	911	718	288	270
Summa	37	34	956	752	373	356
Salem						
Studiecirklar	16	13	135	105	473	389
Annan folkbildningsverksamhet	14	13	328	351	533	538
Kulturprogram	2	4	275	210	18	36
Summa	32	30	738	666	1 024	963
Sigtuna						
Studiecirklar	28	25	180	180	746	1 056
Annan folkbildningsverksamhet	28	27	264	211	956	1 403
Kulturprogram	32	44	1 094	1 303	288	396
Summa	88	96	1 538	1 694	1 990	2 855
Sollentuna						
Studiecirklar	41	39	303	248	3 114	1 998
Annan folkbildningsverksamhet	14	13	174	160	512	370
Kulturprogram	74	98	2 416	4 900	666	882
Summa	129	150	2 893	5 308	4 292	3 250
Solna						
Studiecirklar	3	4	31	48	226	144
Annan folkbildningsverksamhet	3	8	124	248	248	473
Kulturprogram	50	31	1 676	917	450	279
Summa	56	43	1 831	1 213	924	896
Stockholm						
Studiecirklar	1 419	1 315	9 277	8 411	73 448	70 897
Annan folkbildningsverksamhet	730	691	9 852	9 738	22 051	21 293
Kulturprogram	1 985	1 968	105 082	103 956	17 865	17 712
Summa	4 134	3 974	124 211	122 105	113 364	109 902

Stockholms län	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Sundbyberg						
Studiecirklar	157	156	938	933	11 163	11 055
Annan folkbildningsverksamhet	36	45	346	424	3 216	2 790
Kulturprogram	301	288	9 815	8 384	2 709	2 592
Summa	494	489	11 099	9 741	17 088	16 437
Södertälje						
Studiecirklar	724	651	4 753	4 237	53 067	50 108
Annan folkbildningsverksamhet	229	204	2 161	2 042	16 585	14 230
Kulturprogram	603	635	33 615	29 459	5 427	5 715
Summa	1 556	1 490	40 529	35 738	75 079	70 053
Tyresö						
Studiecirklar	8	1	47	10	244	20
Annan folkbildningsverksamhet	4	5	36	40	76	85
Kulturprogram	2	0	170	0	18	0
Summa	14	6	253	50	338	105
Täby						
Studiecirklar	3	3	47	39	49	93
Annan folkbildningsverksamhet	9	11	122	155	76	107
Kulturprogram	18	14	856	1 003	162	126
Summa	30	28	1 025	1 197	287	326
Upplands-Bro						
Studiecirklar	10	2	70	16	338	90
Annan folkbildningsverksamhet	2	2	33	29	30	36
Kulturprogram	13	10	291	242	117	90
Summa	25	14	394	287	485	216
Upplands-Väsby						
Studiecirklar	43	41	345	327	3 526	2 987
Annan folkbildningsverksamhet	6	7	67	75	379	467
Kulturprogram	37	57	3 043	2 948	333	513
Summa	86	105	3 455	3 350	4 238	3 967

Stockholms län

	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**	**2018**
Vallentuna						
Studiecirklar	17	12	151	108	345	264
Annan folkbildningsverksamhet	0	3	0	34	0	16
Kulturprogram	27	24	1 184	1 052	243	216
Summa	44	39	1 335	1 194	588	496
Vaxholm						
Studiecirklar	2	1	12	5	43	9
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	11	1	232	14	99	9
Summa	13	2	244	19	142	18
Värmdö						
Studiecirklar	2	3	20	50	56	88
Annan folkbildningsverksamhet	6	1	120	28	134	47
Kulturprogram	2	9	220	175	18	81
Summa	10	13	360	253	208	216
Österåker						
Studiecirklar	1	0	8	0	14	0
Annan folkbildningsverksamhet	3	4	23	23	54	29
Kulturprogram	0	1	0	30	0	9
Summa	4	5	31	53	68	38
Summa Stockholms län	**7 960**	**7 555**	**229 176**	**221 356**	**249 216**	**234 051**

Uppsala län

Enköping						
Studiecirklar	45	48	354	362	4 030	3 952
Annan folkbildningsverksamhet	20	20	258	206	1 708	1 677
Kulturprogram	226	161	14 471	10 319	2 034	1 449
Summa	291	229	15 083	10 887	7 772	7 078

Uppsala län

	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Heby						
Studiecirklar	32	31	290	310	1 542	1 619
Annan folkbildningsverksamhet	28	21	408	279	790	537
Kulturprogram	66	59	4 828	3 362	594	531
Summa	126	111	5 526	3 951	2 926	2 687
Håbo						
Studiecirklar	6	5	37	30	176	113
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	0	2	0	21	0	18
Summa	6	7	37	51	176	131
Knivsta						
Studiecirklar	7	11	73	101	216	263
Annan folkbildningsverksamhet	6	3	102	49	186	68
Kulturprogram	1	13	50	507	9	117
Summa	14	27	225	657	411	448
Tierp						
Studiecirklar	30	38	253	321	688	733
Annan folkbildningsverksamhet	16	13	260	167	155	162
Kulturprogram	50	54	2 424	2 750	450	486
Summa	96	105	2 937	3 238	1 293	1 381
Uppsala						
Studiecirklar	396	427	2 632	2 856	13 748	13 475
Annan folkbildningsverksamhet	148	115	1 840	1 628	4 281	2 899
Kulturprogram	519	720	29 233	38 522	4 671	6 480
Summa	1 063	1 262	33 705	43 006	22 700	22 854
Älvkarleby						
Studiecirklar	0	0	0	0	0	0
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	9	7	158	145	81	63
Summa	9	7	158	145	81	63

Uppsala län	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Östhammar						
Studiecirklar	23	31	228	264	540	611
Annan folkbildningsverksamhet	7	5	108	62	95	46
Kulturprogram	60	33	4 343	2 224	540	297
Summa	90	69	4 679	2 550	1 175	954
Summa Uppsala län	**1 695**	**1 817**	**62 350**	**64 485**	**36 534**	**35 596**
Totalt	**10 376**	**10 066**	**314 365**	**307 740**	**302 173**	**286 231**

Årsredovisning för

Studieförbundet Bilda Öst

Org.nr 802017-4564

Räkenskapsåret
2018-01-01 - 2018-12-31

Innehållsförteckning: **Sida**

Förvaltningsberättelse	1-2
Resultaträkning	3
Balansräkning	4-5
Noter	6-11
Underskrifter	12

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Studieförbundet Bilda Öst, org.nr 802017-4564, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2018-01-01 - 2018-12-31.

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Under 2018 minskade Bilda Östs folkbildningsverksamhet med 4,7 procent jämfört med 2017. Totalt var antalet omräkningstimmar 258 550 timmar, till det kommer 13 573 omräkningstimmar i verksamhet med riktade bidrag. Totalt har 21 634 personer deltagit i studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet under 2018, vilket är färre än 2017 då 23 136 personer deltog. Utöver det tillkommer 1 338 unika personer som deltagit i verksamhet medriktade bidrag.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Årets ökning har främst legat inom verksamhetsområdet Samhälle och Kyrka där både den ortodoxa och katolska bildningsverksamheten ökat. Den största minskningen i verksamhet står verksamhetsområde Kultur för.

Vi har också implementerat den webbaserade utbildningen för ledare och ökat vår e-rapportering från 19 % till 31 %, vilket frigör arbetstid och möjliggör bättre planering av verksamhet.

Framtida utveckling

Inför 2019 står vi inför stora utmaningar. Kommunbidragen kommer fortsätta minska och i takt med det behöver vi bygga en starkare projektorganisation med kompetens att söka externa projektmedel för att genomföra folkbildningsverksamhet. Denna omställning påbörjades 2018, vilket syns i det ekonomiska utfallet och kommer fortsätta under 2019. Vi specialiserar tjänster och rekryterar i framtiden medarbetare med kompetens för just projektansökningar och projektledning.

2019 vill vi vända trenden med minskad verksamhet. Ett led i det arbetet har varit att utvärdera genom en enkät till medarbetarna om vad som ger störst effekt på verksamhetsresultatet. Utifrån enkäten har ledningen beslutat att göra en hel del förändringar i rutiner och uppdrag inom organisationen, med syfte att ge större fokus och tid till det mest värdeskapande arbetet inom organisationen. Under året kommer vi ytterligare satsa på utbildning av våra cirkelledare och har satt upp målet att ha 75 % dokumenterat utbildade ledare. Vi står också inför en digital omställning och måste forma organisationen så den på ett flexibelt sätt möter behoven i omvärlden. 2019 års verksamhet kommer fokusera på relationer till medlemsorganisationer och samarbetspartners och tillsammans med dem skapa folkbildning som gör Sverige mer demokratiskt, jämlikt, inkluderande och där människor får växa genom skapande och nya perspektiv.

Flerårsöversikt

Belopp i kkr

	2018	*2017*	*2016*	*2015*
Intäkter	44 549	44 036	42 316	37 106
Årets resultat	817	2 550	2 638	102
Soliditet, %	57	58	26	20

Förändringar i eget kapital

	Balanserat resultat	*Årets resultat*	*Summa eget kapital*
Vid årets början	7 030 707	2 549 606	9 580 314
Disposition enl årsstämmobeslut	2 549 607	-2 549 606	
Årets resultat		817 312	817 312
Vid årets slut	**9 580 314**	**817 312**	**10 397 626**

Resultatdisposition

	Belopp i kr
balanserat resultat	9 580 314
årets resultat	817 312
Totalt	10 397 626
disponeras för	
balanseras i ny räkning	10 397 626
Summa	10 397 626

Bolagets resultat och ställning framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar med noter.

Resultaträkning

Belopp i kr	*Not*	*2018-01-01-2018-12-31*	*2017-01-01-2017-12-31*
Verksamhetsintäkter			
Deltagarintäkter		6 977 238	7 357 927
Bidrag	*2*	36 765 614	35 483 715
Övriga intäkter		806 172	1 193 927
Summa verksamhetsintäkter		44 549 024	44 035 569
Verksamhetskostnader			
Material och externa verksamhetstjänster		-11 290 276	-5 261 415
Övriga externa kostnader	*3*	-9 986 295	-13 648 382
Personalkostnader	*4*	-22 460 633	-22 570 334
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	*8*	-8 333	-8 334
Summa rörelsekostnader		-43 745 537	-41 488 465
Verksamhetens resultat		803 487	2 547 104
Resultat från finansiella investeringar			
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	*5*	16 317	12 547
Räntekostnader och liknande resultatposter	*6*	-2 492	-10 045
Summa finansiella poster		13 825	2 502
Resultat efter finansiella poster		817 312	2 549 606
Årets vinst			
Fördelning av årets resultat	*7*	817 312	2 549 606
Kvarstående belopp för året		817 312	2 549 606

Balansräkning

Belopp i kr	*Not*	*2018-12-31*	*2017-12-31*
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	*8*	0	8 333
Summa materiella anläggningstillgångar		0	8 333
Summa anläggningstillgångar		0	8 333
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	*9*	683 469	414 062
Övriga fordringar	*10*	3 183 865	1 542 611
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	*11*	795 233	1 179 036
Summa kortfristiga fordringar		4 662 567	3 135 709
Kassa och bank	*12*		
Kassa och bank		13 713 793	13 357 160
Summa kassa och bank		13 713 793	13 357 160
Summa omsättningstillgångar		18 376 360	16 492 869
SUMMA TILLGÅNGAR		18 376 360	16 501 202

Balansräkning

Belopp i kr	*Not*	*2018-12-31*	*2017-12-31*
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserat resultat		9 580 314	7 030 707
Årets resultat		817 312	2 549 606
Summa eget kapital		10 397 626	9 580 313
Långfristiga skulder	*13*		
Långfristiga skulder	*14*	50 000	50 000
Summa långfristiga skulder		50 000	50 000
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder	*15*	2 558 575	2 323 390
Aktuella skatteskulder		20 088	24 930
Övriga skulder	*16*	456 330	369 977
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	*17*	4 893 741	4 152 292
Summa kortfristiga skulder		7 928 734	6 870 589
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		18 376 360	16 500 902

Noter

Belopp i kr om inget annat anges.

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag (K2).

Definition av nyckeltal

Soliditet
Eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt (22 %) i förhållande till balansomslutningen.

Intäkter

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Bidrag som erhållits för att täcka vissa kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka.

Deltagarintäkter

Intäkten redovisas i den period som verksamheten har ägt rum.

Övriga intäkter

Intäkter redovisas i samband med att tjänst utförs.

Avskrivningsprinciper för anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas:

Anläggningstillgångar	*År*
Materiella anläggningstillgångar:	
-Inventarier	3 år

Skillnaden mellan ovan nämnda avskrivningar och skattemässigt gjorda avskrivningar redovisas som ackumulerade överavskrivningar, vilka ingår i obeskattade reserver.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Personal

De anställda cirkelledarna och övriga som endast blivit arvoderade med små belopp tas upp med en totalsumma för utbetalt arvode.

Not 2 Bidrag

Belopp i kkr	2018	2017
Statsbidrag, bas	24 096	24 319
Stadsbidrag, projekt	3 426	2 032
Landstingsbidrag	3 149	3 194
Kommunbidrag, bas	4 558	4 551
Kommunbidrag, projekt	974	0
Sida-bidrag	35	33
Övriga bidrag	528	1 355
Summa	**36 766**	**35 484**
Fördelning av landstingsbidrag:		
Stockholms län	2 583	2 617
Uppsala län	566	577
	3 149	3 194

Not 3 Övriga externa kostnader

Belopp i kkr	2018	2017
Avgifter för köpta tjänster		
Bildas förbundskansli	5 915	5 784
Övriga externa kostnader	4 071	7 900
Summa	**9 986**	**13 684**

Not 4 Personal

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader (kkr)

	2018-01-01-2018-12-31	*2017-01-01-2017-12-31*
Löner och andra ersättningar:		
Styrelse	34	14
Timanställda och tillfälligt anställda	2 776	2 553
Tjänstemän	12 437	12 697
Summa	**15 247**	**15 264**
Sociala kostnader	5 825	5 923
(varav pensionskostnader)	1 141	1 194

Styrelsens ersättning utgår som mötesarvode och beslutas av regionstämman.
Av personalkostnaderna avser inget föreningens styrelse.

Medelantalet anställda

	2018-01-01-2018-12-31	*2017-01-01-2017-12-31*
Antal anställda	32	31
Antal ledamöter styrelsen	9	10
Summa	**41**	**41**

Not 5 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter (kkr)

	2018-01-01-2018-12-31	*2017-01-01-2017-12-31*
Ränteintäkter, övriga	16	13
Summa	**16**	**13**

Not 6 Räntekostnader och liknande resultatposter (kkr)

	2018-01-01-2018-12-31	*2017-01-01-2017-12-31*
Räntekostnader, övriga	3	10
Summa	**3**	**10**

Not 7 Fördelning av årets resultat (kkr)

	2018-01-01-2018-12-31	*2017-01-01-2017-12-31*
Årets resultat enligt resultaträkningen	817	2 550
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel/fonderingar från tidigare år	0	0
Reservering av ändamålsbestämda medel/fonderingar som erhållits men inte utnyttjats under året	0	0
Kvarstående belopp för året	**817**	**2 550**

Not 8 Inventarier (kkr)

	2018-12-31	*2017-12-31*
Ackumulerade anskaffningsvärden:		
-Vid årets början	1 343	1 343
Vid årets slut	1 343	1 343
Ackumulerade avskrivningar enligt plan:	-1 335	-1 326
-Årets avskrivning på anskaffningsvärden	-8	-8
Vid årets slut	-1 343	-1 334
Redovisat värde vid årets slut	**0**	**9**

Not 9 Kundfordringar (kkr)

	2018-12-31	*2017-12-31*
-Interna kundfordringar	179	41
-Externa kundfordringar	504	401
-Osäkra fordringar	0	-28
Redovisat värde vid årets slut	**683**	**414**

Not 10 Övriga kortsiktiga fordringar (kkr)

	2018-12-31	*2017-12-31*
-Statsbidragsfordringar	3 142	1 542
-Skattekonto	1	1
-Övriga kortsiktiga fordringar	41	0
Summa	**3 184**	**1 543**

Not 11 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (kkr)

	2018-12-31	*2017-12-31*
-Förutbetalda leverantörsfakturor	422	559
-Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	373	620
Summa	**795**	**1 179**

Not 12 Kassa och bank (kkr)

	2018-12-31	*2017-12-31*
-Affärskonto, Kammarkollegiet	50	50
-Centralkonto	13 664	13 307
-Bankkonto Swish	0	0
Summa	**13 714**	**13 357**

Centralkontot är en del av Bildas centrala bankkonto. Regionen har en inter kreditlimit upp till 50 % av statsbidraget för det innevarande året.

Regionens interna limit är 12 048 kkr (12 160 kkr).

Not 13 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

Ställda säkerheter

	2018-12-31	*2017-12-31*
Ställda panter och säkerheter	*Inga*	*Inga*

Eventualförpliktelser (kkr)

Resegaranti Kammarkollegiet	50	50
Summa eventualförpliktelser	**50**	**50**

Not 14 Långfristiga skulder (kkr)

	2018-12-31	*2017-12-31*
-Skuld till Bilda Riks	50	50
Summa	**50**	**50**

Not 15 Leverantörsskulder (kkr)

	2018-12-31	*2017-12-31*
-Interna leverantörsskulder	884	309
-Externa leverantörsskulder	1 675	2 014
Summa	**2 559**	**2 323**

Not 16 Övriga kortfristiga skulder (kkr)

	2018-12-31	*2017-12-31*
-Personalskatter	395	361
-Felaktiga inbetalningar	30	9
-Övriga korfristiga skulder	31	0
Summa	**456**	**370**

Not 17 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (kkr)

	2018-12-31	*2017-12-31*
-Semesterlöner inkl sociala avgifter	1 902	1 958
-Upplupna sociala avgifter	456	426
-Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 536	1 769
Summa	**4 894**	**4 153**

Underskrifter

Stockholm 2019-03-12

Thord-Ove Thordson
Ordförande

Iskender Aslan

Tomas Boström

Marianne Frändemark

Elisabeth Haag

Kajsa Haglund

Anna Skagersten

Emelin Shabo

Cecilia Thomson

Min revisionsberättelse har lämnats den 8 mars 2019

Ragnar Santesson
Auktoriserad revisor

Ewert Bengtsson
Förtroendevald revisor

Kommentar:
Föreningens resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på ordinarie årsstämma.

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Studieförbundet Bilda Öst
Org.nr 802017-4564

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Studieförbundet Bilda Öst för år 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revision enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnittet *Den auktoriserade revisorns ansvar samt den förtroendevalda revisorns ansvar.* Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.
Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsstatistik. Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget bestyrkande avseende denna andra information. I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre för än väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- Skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- Utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- Drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen.

Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- Utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Jag har utfört en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Studieförbundet Bilda Öst för år 2018.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnitt *Revisorns ansvar.* Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed, i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 8 mars 2019

Ragnar Santesson
Auktoriserad revisor

Ewert Bengtsson
Förtroendevald revisor

Bilda